

# СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ



## ОРГАНІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

спеціальність	015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)»	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

### ВИКЛАДАЧ

#### Пономарьова Марина Сергіївна



Вища освіта – спеціальності: менеджмент; підприємництво, торгівля та біржова діяльність; садівництво та виноградарство, управління закладами освіти; освітологія.

Науковий ступень - кандидат економічних наук 08.00.04 – економіка та управління підприємствами, (за видами економічної діяльності)

Вчене звання - доцент кафедри менеджменту

Досвід роботи – більше 16 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка 50 фахових наукових статей та більше 50 тез та матеріалів конференцій;
- співавтор 2 навчальних посібників та 7 колективних монографій;
- авторка більше 30 методичних рекомендацій;
- досвід роботи у складі редакційної колегії фахового видання. Відповідальний секретар Вісника ХНАУ. Серія «Економічні науки»;
- досвід роботи у складі: методичної комісії факультету, конкурсних комісій (наукових студентських робіт): Підприємництво; Економіка сільського господарства та АПК; Маркетинг; Управління проектами тощо;
- досвід роботи у складі редакційної колегії з проведення Міжнародних науково-практичних конференцій;
- Член Всеукраїнської громадської організації «Українська асоціація економістів-міжнародників».

телефон

0667618843  
0974170902

електронна пошта

[univerms@ukr.net](mailto:univerms@ukr.net)

дистанційна  
підтримка

Moodle

## ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

<b>Мета</b>	формування у студентів комплексу професійних знань з теоретичних основ і сучасного досвіду виробництва; усвідомлення сутності його понять та категорій; з'ясування змістовності проектно-технічної підготовки і виготовлення продукції; прищеплення ним практичних навичок системного аналізу виробничих процесів; набуття і закріплення умінь використання принципів, методів, способів та інструментів раціональної організації виробничих систем, а також сприяння розвитку дослідницьких і організаторських здібностей в підготовці організаційних проектів виробництва та ефективної їх реалізації.
<b>Формат</b>	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проєкт
<b>Специфічні результати навчання і форми їх контролю</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• основні засади організації виробництва, враховуючи юридичні, фінансові, економічні та техніко-технологічні вимоги та можливості</li> <li>• необхідність та організацію інформаційного забезпечення та контролю над процесами розробки плану розвитку підприємства;</li> <li>• виконувати організаційне, технологічне, технічне та фінансове обґрунтування планів розвитку сільськогосподарських підприємств</li> <li>• оцінювати ефективність реалізації організаційного плану враховуючи чинники ризику та невизначеності майбутнього</li> </ul>
<b>Обсяг і форми контролю</b>	3 кредити ECTS (90 годин): 14 годин лекції, 16 годин-практичні; модульний контроль ;підсумковий контроль – іспит
<b>Вимоги викладача</b>	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
<b>Умови зарахування</b>	згідно з навчальним планом

## ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

<b>Компетенції</b>	<p><b>ЗК 1.</b> Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p><b>ЗК 5.</b> Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p><b>ЗК 7.</b> Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями</p> <p><b>ЗК 10.</b> Здатність виявляти ініціативу та підприємливість</p> <p><b>ФК 1.</b> Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу.</p> <p><b>ФК 11.</b> Здатність застосовувати знання організації та управління технологічним процесом переробки продукції тваринництва для ефективного ведення господарської діяльності підприємства.</p>	<b>Програмні результати навчання</b>	<p><b>ПРН 17.</b> Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.</p> <p><b>ПРН 18.</b> Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.</p> <p><b>ПРН 23.</b> Здатність виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі.</p> <p><b>ПРН 24.</b> Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих</p>
--------------------	---	--------------------------------------	---

## СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

### Модуль 1.

№	тема	практичне заняття		Тематика
<b>Лекція 1.</b>	<b>Організаційні основи виробництва</b>	<b>ПЗ 1</b>	Зміст і методика розробки плану організаційно-господарського впорядкування, бізнес-плану, річного плану. Нормативна база планування.	Самостійна робота
<b>Лекція 2.</b>	<b>Розвиток сільськогосподарського виробництва в умовах ринку.</b>	<b>ПЗ 2</b>	Розрахунок використання та поліпшення земельних угідь. Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель. Організація землеустрою.	
<b>Лекція 3.</b>	<b>Організаційно-економічні основи нових аграрних формувань</b>	<b>ПЗ-3</b>	Розрахунок оптимального поголів'я худоби і виробництва продукції тваринництва на існуючих площах земельних угідь. Розробка річного плану розвитку скотарства свинарства, вівчарства та птахівництва.	
<b>Лекція 4.</b>	<b>Основи внутрішньогосподарського планування в сільськогосподарських підприємствах</b>	<b>ПЗ-4</b>	Планування та розрахунок річної потреби та використання кормів. Визначення структури посівних площ кормових культур.	
<b>Модуль 2</b>				
<b>Лекція 5.</b>	<b>Організація використання земельних ресурсів в сільськогосподарських підприємствах</b>	<b>ПЗ 5</b>	Виробнича програма по рослинництву. Визначення оптимальної урожайності сільськогосподарських культур. Розрахунок посівних площ і виробництва продукції рослинництва. Розробка плану використання продукції рослинництва.	Самостійна робота
<b>Лекція 6.</b>	<b>Організація використання трудового потенціалу в сільськогосподарських підприємствах</b>	<b>ПЗ-6</b>	Розрахунок потреби в насінні і його вартості. Планування внесення добрив та застосування засобів захисту рослин. Методика складання технологічних карт вирощування сільськогосподарських культур.	

Предмет, метод і задачі науки „Організація сільськогосподарського виробництва”.  
 Реформування форм власності і господарювання.  
 Стратегія і етапи здійснення аграрних реформ.  
 Реформування земельних відносин.  
 Оренда землі і орендні відносини.  
 Економічний механізм формування орендної плати.  
 Форми господарювання в сільському господарстві.  
 Сільськогосподарські підприємства - основна форма господарювання.  
 Фермерські господарства. Особисті підсобні господарства населення.  
 Організаційно-правові форми сільськогосподарських підприємств ринкової орієнтації.  
 Кооперативна форма організації сільськогосподарських підприємств.  
 Спеціалізація сільськогосподарських підприємств: економічний зміст, форми і рівень спеціалізації.  
 Умови і фактори спеціалізації сільськогосподарських підприємств. Основні напрями поглиблення спеціалізації.  
 Виробничі типи спеціалізованих скотарських підприємств.  
 Молочні господарства – репродуктори.  
 Особливості структури стада.  
 Спеціалізовані господарства по вирощуванню ремонтного молодняка великої рогатої худоби.  
 Спеціалізовані господарства по вирощуванню і відгодівлі молодняка великої рогатої худоби.  
 Організація виробництва молока.

<b>Лекція 7.</b>	<b>Організація і використання засобів виробництва в сільськогосподарських підприємствах</b>	<b>ПЗ-7</b>	Планування засобів виробництва та енергетики сільськогосподарського підприємства. Методика визначення потреби господарства в тракторах, комбайнах та інших сільськогосподарських машинах..	Планування відтворення стада великої рогатої худоби. Порядок складання річного обороту стада. Планування обсягу виробництва молока. Формування і функціонування ринку молока. Планування продукції вирощування великої рогатої худоби. Планування обсягів помісячної реалізації продукції великої рогатої худоби. Організація виробництва м'яса свиней. Формування і функціонування ринку свинини. Планування відтворення стада свиней. Порядок складання річного обороту стада. Планування продукції вирощування свиней. Планування обсягів помісячної реалізації м'яса свиней. Організація вівчарства. Планування відтворення стада овець. Планування обсягів виробництва продукції вівчарства. Планування обсягів помісячної реалізації продукції вівчарства. Формування і функціонування ринку продукції вівчарства. Організація виробництва яєць. Формування і функціонування ринку яєць. Організація виробництва м'яса птиці. Формування і функціонування ринку м'яса птиці. Планування відтворення стада птиці яєчного виробничого напрямку. Планування відтворення стада птиці м'ясного виробничого напрямку. Планування продукції вирощування птиці. Планування обсягу виробництва яєць. Планування обсягів помісячної реалізації яєць. Планування обсягів помісячної реалізації м'яса птиці. Планування річної потреби в кормах на
<b>Лекція 8.</b>	<b>Організація орендних відносин у сільському господарстві</b>	<b>ПЗ 8</b>	Методика складання договору оренди землі і засобів виробництва та обґрунтування її економічних показників. Визначення орендної плати.	
<b>Модуль 3</b>				
<b>Лекція 9.</b>	<b>Спеціалізація і поєднання галузей сільськогосподарських підприємств</b>	<b>ПЗ 9</b>	Складання виробничої програми госпрозрахунковим підрозділам в тваринництві. Оцінка госпрозрахункової діяльності підрозділів. Формування і використання доходу.	
<b>Лекція 10</b>	<b>Розміри сільськогосподарських підприємств та їх підрозділів</b>	<b>ПЗ-10</b>	Складання виробничої програми госпрозрахунковим підрозділам в рослинництві. Оцінка госпрозрахункової діяльності підрозділів. Формування і використання доходу.	
<b>Лекція 11</b>	<b>Організація і планування галузей тваринництва</b>	<b>ПЗ-11</b>	Організація та планування виробництва продукції рослинництва за інтенсивними технологіями.	
<b>Лекція 12</b>	<b>Організація кормовиробництва</b>	<b>ПЗ 12</b>	Організація та планування виробництва продукції тваринництва за інтенсивними технологіями.	
<b>Модуль 4</b>				
<b>Лекція 13</b>	<b>Організація і планування галузей рослинництва</b>	<b>ПЗ 13</b>	Розрахунок чисельності працівників тваринництва та рослинництва. Планування річного фонду оплати праці. Оплата праці найманих працівників у приватних формуваннях. Натуральна оплата праці.	
<b>Лекція 14</b>	<b>Організація основних трудових процесів у рослинництві</b>	<b>ПЗ-14</b>	Розрахунок витрат на виробництво і визначення собівартості продукції рослинництва.	

Лекція 15	Наукова організація труда та оплата праці в сільському господарстві	ПЗ-15	Розрахунок витрат на виробництво і визначення собівартості продукції тваринництва.	господарський рік. Планування річної потреби в кормах на календарний рік.
Лекція 16	Планування витрат і собівартості продукції	ПЗ 16	Обґрунтування ринкової стратегії підприємства та забезпечення його конкурентоспроможності. Вибір базової стратегії. Портфельні моделі аналізу стратегій. Аналіз і прогнозування макроекономічних і стратегічних перспектив, світових цін на торгівлі сільськогосподарською продукцією, виробництва сільськогосподарської продукції і її споживання та продажу.	Система кормовиробництва і типи годівлі тварин. Поняття та класифікація засобів виробництва. Основні засоби виробництва. Амортизація основних засобів виробництва. Планування потреби в тракторах. Планування потреби в комбайнах. Планування потреби в сільськогосподарських машинах. Організація ремонту машинно-тракторного парку. Принципи, форми і системи оплати праці в сільськогосподарських підприємствах. Тарифна система – основа організації оплати праці в сільськогосподарських підприємствах. Види оплати праці в сільськогосподарських підприємствах. Організаційні форми і розміри підрядних колективів в рослинництві. Оплата праці працівників рослинництва. Колективні системи оплати праці. Акордно-преміальна система оплати праці в рослинництві. Оплата праці працівників рослинництва від валового доходу. Оплата праці працівників рослинництва на підставі розрахункових цін. Оплата праці працівників рослинництва. Преміювання працівників рослинництва. Організаційні форми і розміри підрядних колективів в тваринництві. Акордно-преміальна система оплати праці в тваринництві. Оплата праці працівників тваринництва на підставі розрахункових цін. Оплата праці працівників тваринництва в умовах. Преміювання працівників тваринництва.

## ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Зіновчук В.В. Організаційні основи сільськогосподарського кооперативу. – 2-е вид., допов.і перероб. – К.: Логос, 2001. – 380 с.
2. Конституція України. - Харків, 1997. - 48 с.
3. Малік М.Й., Зіновчук В.В. Сільськогосподарська кооперація: суть та проблеми розвитку в Україні. – К.: ІАЕ УААН, 1999. – 162 с.
4. Мартьянов В.П., Соловійов М.Ф., Токар А.В., Шиян В.Й Бізнес-план розвитку сільськогосподарського підприємства (методичні рекомендації): Навч. посібник / Харк.держ.аграр.ун-т. - Харків, 2001. - 262 с.
5. Мессель-Веселяк В.Я., Саблук П.Т., Зубець М.В. Розвиток господарських формувань і організація виробництва в аграрній сфері АПК. – К.: ІАЕ УААН, 1999. – 296 с.
6. Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві. – К.: КНЕУ, 2000. – 372 с.
7. Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві: Підручник. 2-е вид., допов.і перероб. – К.: КНЕУ, 2004. – 495 с.
8. Организация производства в сельскохозяйственных предприятиях: Уч. пособие / Под рук. Н.Ф. Соловьева. – Х.: ХНАУ, 1993. – 344 с..
9. Організація виробництва в сільськогосподарських підприємствах: Практикум / За ред. Г.С. Тарасенка, Л.Я. Зрібняка. – К.: Урожай, 1993. – 224 с.
10. Організація виробництва і аграрного бізнесу в с.-г. підприємствах: Підручник / С.П.Азізов, П.К. Канінський, В.М. Скупий; За ред. С.П. Азізова. – К.: УАЕ, 2001. – 834 с.
11. Організація виробництва на сільськогосподарських підприємствах / За ред. М.Ф. Соловійова. – К.: Урожай, 1995. – 208 с.
12. Організація і планування виробництва на сільськогосподарських підприємствах / За ред. Л.Я. Зрібняка. – К.: Урожай, 1999. – 352 с.
13. Організація сільськогосподарського виробництва: Навчальний посібник / В.В.Горлачук, П.С.Березівський, В.Г.В'юн, І.М.Песчанська, А.Я.Сохнич, С.М. Чмир, І.Т.Кіщак; За ред. В.В.Горлачука. - Миколаїв: Вид-во „Іліон”, 2005. - 360 с.

Методичне забезпечення

Земельний кодекс України, Податковий кодекс України, Господарський кодекс України, Закон України "Про власність", Закон України «Про оренду землі», Закон України «Про стимулювання розвитку сільського господарства», Закон України «Про підтримку малого підприємництва», Укази Президента України «Про підтримку сільськогосподарських товаровиробників», «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки» та інші законодавчі акти є правовою базою для удосконалення економічного механізму господарювання в АПК, підвищення його ефективності.

Інформаційною базою для вивчення курсу стають: статистичні збірники, річні звіти, примітки до річної фінансової звітності, первинні документи та зведені відомості, збірники наукових праць, законодавча база, підручники та інші літературні джерела.

## СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

## НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.